

**СРЕЩА-РАЗГОВОР НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА СБФД
ОТНОСНО ПЗИД НА ЗФИ, състояла се на 22.12.2020 г.**

ПРИСЪСТВАТ:

От Управителния съвет: Милко Лазаров, Иван Ничев, Боряна Пунчева, Илия Костов, Михаил Мелтев, Правда Кирова

Присъстват още: Екатерина Чурилова – юрист

Милко Лазаров информира за срещите, които, заедно с Михаил Мелтев, са провели относно ПЗИД на ЗФИ с Председателя на Комисията по култура – Вежди Рашидов, с депутатите от НС – Будинов и Биков, с юристка от НС. Срещите са преминали протоколно и от страна на М. Лазаров и М. Мелтев в духа на защита на Становището на СБФД, изготвено във връзка с общественото обсъждане на Проекта за ЗИД на ЗФИ, с което членовете на УС и на СБФД са запознати. Усещането от проведените срещи е, че те все още не са запознати със Закона, поради което не са се усетили и никакви настроения у тях спрямо него. Задавани са директни въпроси – за тв емисии, за стимулите, но отсрещната страна е нямала конкретни отговори, понеже не са чели нищо от предложенията и това ще става след 13 януари. На второ четене Законът ще мине след 13-ти, когато се възобнови дейността на Парламента. Тогава ще започнат да се внасят и предложения от депутати за изменения на текстове по Закона. В зависимост от обема на тези предложения ще има заседания в Пленарна зала. Най-вероятно към гласуване ще се пристъпи към 23-25 януари, но не е много сигурен в законодателната процедура.

Боряна Пунчева: Добре би било да знаем какво следва, защото проведените срещи не са довели до някакъв конкретен ангажимент от депутатите да внесат нашето становище. Това, което знам аз е, че СБФД има становище и Разпространителите също. Без да съм се задълбочавала, Становището на разпространителите по някакъв начин се конфронтира с нашето. Не съм чувала да има становище на тв продуценти, но е възможно да има такова, за което да не сме информирани. Добре е да знаем какво следва, защото тази процедура е съвсем неясна...

Милко Лазаров: Не е така. Процедурата е разписана в законодателните норми. При проявен интерес и усилие, може да се види в Протокола на Комисията по култура. Там е описано всичко, дори изказванията. Има стенограма.

Боряна Пунчева: Въпросът ми е в чисто законодателен план. Дали, след като се внесат тези наши становища... Какво се случва с нашето становище?

Милко Лазаров: Тези становища са изпратени до депутатите съвсем пожелателно. Само депутат има право да внася предложения за промени в приет на първо четене закон. Ние нищо друго не можем да направим, освен да внесем становище до депутатите и да се надяваме те да го разгледат и приемат като кауза, което да даде някакъв резултат. Но ние нямаме право да внасяме официално предложения. Всичко е хипотези... Дали ще има други становища, вероятно телевизионерите ще имат тяхно... Но това е само предположение... Би трябвало да имат, което е нормално.

Боряна Пунчева: Какъв е нашият следващ ход? Един път като Съюз, и втори път – като филмова общност.

Милко Лазаров: За филмовата общност не мога да кажа. Но като Съюз, ще ни предстои заседание на УС – между 7-ми и 10-ти януари – на който да се постави един единствен много остър въпрос: какво правим, ако депутатите решат, че е невъзможно премахването на стимулите в този закон. Без значение какъв ще е мотивът им за това. Ако те решат, че това е невъзможно, ние трябва да имаме наша позиция: заставаме или не заставаме зад този закон. Това е въпросът на въпросите, за който ще помоля всички членове на УС да го обмислят не от камбанарията на личните си емоции, които понякога замъгляват решенията, но в една перспектива на поне 10 години работа по този закон. Да обмислят ситуацията: ще има ли възможност, при едно ново правителство, да се направи опит пак да се вкара изменение на закона... Изобщо трябва да се обмислят много неща. И най-вече, ако вземем решение, че не приемаме този закон да бъде гласуван изобщо на второ четене, трябва да имаме мотивацията защо и обяснение в бъдеще пред нашите колеги кое ни накара да се откажем от текстовете за повече игрално кино, 10 документални и 100 мин. анимация. Трябва да имаме отговори на тези въпроси. Решението ще бъде много тежко. Ние, като членове на УС, трябва да се постараяме да вземем отговорно решение, така щото да е в полза на хората, които са ни избрали и на киното. Според нас самите, според нашата правда, според нашето вътрешно усещане, претегляйки плюсовете и минусите в тази много сложна ситуация. Затова в случая аз няма да се позова на правилника, който ми позволява да изразя становище, защото това е въпрос от особена важност, а това е и ролята на УС – да решим заедно и отговорно каква позиция да имаме. А колко тя ще натежи или не в Народното събрание, това не е в нашите възможности. Това са депутати, които ще си поемат отговорността за решенията, каквито и да са те. Знаете много добре какво е нашето доверие към тях, но така стоят нещата. Минусите са съмненията, че Законът няма да бъде спазван. Това обаче не е някакъв аргумент, който може да бъде използван. Това е основателен страх, понеже и настоящия закон не е спазван, но той и следващият може да не бъде спазван...

Това обаче е логика, която ни вкарва в емоционална хипотеза. Моят съвет е да размишляваме само върху този текст, който ни е предоставен за коментар, без хипотези дали ще бъде спазван или не. Защото това са излишни движения, които няма как да предвидим. Например: Как няма да е спазван? Колко няма да е спазван? От кого няма да е спазван? Ако Министерски съвет не го спазва, ние можем да подаваме жалба до обикновения съд – дали касационен или административен, няма значение. Ако обаче залегне в държавния бюджет, ние трябва да намерим 54 депутати, които да внесат жалба. Така можем да се борим, за да бъде спазван законът. По принцип е нелепо да се прави закон с презумпцията, че няма да се спазва. Ако бяхме в условията на една нормална демокрация където не се поставят тези въпроси, ние нямаше да коментираме дали да ги има стимулите или не в нашия закон. От там идва основно нашата неприязън към стимулите, защото ние с основание се съмняваме, че те, с права си на бизнесмени, ще се възползват от това, щото да бъде накърнен интересът на българското филмопроизводство. Юристите, с които с Мишо настойчиво се консултираме, включително юрист на Народното събрание, нашия юрист – Чурилова, на която изключително вярваме, юриста на една асоциация, който е и бивш конституционен съдия- те казват, че юридически няма причина да се притесняваме, че двете схеми могат да бъдат смесени. Дали ще се спазва законът или не, ни питат обаче какво имаме предвид – в коя точно част да не се спазва. Така че това, което ще трябва да решим в началото на януари е много комплицирано и всеки сам за себе си трябва да вземе решение. Искаме ли този закон да бъде приет с измененията, които ще настъпят, защото ние не знаем какви ще бъдат. Но искаме ли да бъде приет при положение, че ни е показано, че е невъзможно той да се пренапише наново в тези рамки и че те няма да искат да се откажат от „cash rebatе”, против който сме всички, както стана ясно от това становище.

Боряна Пунчева: Разбирам, че нямаме някакъв друг особено полезен ход, освен този: да напишем до депутатите своята позиция. Много добре знаете, че след протестите през 2010 г., че беше всъщност единственият начин, по който се обърна внимание на нашата общност и започнаха дебатите по повод поправките в чл.17 и цялата тази неразбория с противоконституционния текст. Това, че той беше обявен за противоконституционен, не попречи в тези 10 години да не се изпълнява този чл.17. Попадна ни от някъде информацията за конкретиката колко милиона според закона, който не се е изпълнявал само в този член, не сме получили, колко филма не са направени през тези години. Аз не забелязвам да е имало някаква съпротива – независимо дали на ниво НФЦ, на ниво СБФД, на ниво другите асоциации – за това, че този член от закона не се изпълнява. Може би, водени от инерцията в мисленето, че в държавата, в която живеем, това не е единствения закон, който не се изпълнява. Това

съответно убива инициативата и желанието ни да се борим, защото виждаме колко други закони не се изпълняват, и как в края на краищата битката ни е обречена. Това е и основанието да искаме да се гарантира, че няма да се смесват двете схеми и, че този закон няма да се превърне единствено и само в мотив, за да получи „Бояна“ или някоя друга организация своите пари. Друг е въпросът, доколкото имам информация, а и както ти каза, че повечето от нещата за финансовите облекчения ще бъдат представени в Правилника. Във връзка с това искам да попитам: каква е най-малката сума, с която инвестицията ти може да подлежи на данъчни облекчения, защото доколкото имам информация българските продуценти не могат да участват в това състезание. Това е едната страна на въпроса. Другото, което искам да попитам: имаме ли информация, най-вече че Жана Караиванова сама работи по Правилника, който е страшно важен за нас в много отношения. Той може постоянно да се променя с наше или без наше знание. Докъде е стигнала работата с този Правилник? Като общност, не само като Съюз, ще имаме ли някакво наблюдение върху процеса на създаването му и право на някакви реакции? За да не стане както със списването на Закона, което дълги месеци беше до голяма степен тайна.

Милко Лазаров: Ние така или иначе не сме получили Правилника. От месец и половина каквито и поправки да има по Правилника, ние не го получаваме, въпреки личните ми молби към Жана Караиванова. Тя има право да не ни го дава, така казва тя. Не съм казвал, че тя сама прави този Правилник. Не знам и нямам идея кой го прави, но тя е длъжна да го изготви, под нейната административна инициатива, и да бъде предложен на Министерски съвет чрез Министерство на културата. Това е административният път. В последния вариант, за който аз съм чувал, но не съм го чел, мисля, че 100 000 лв. е минимумът, който трябва да бъде похарчен, за да участваш в тези 25% възстановяване на разходите. И това е по искане на нашата общност. Но това беше в един последен вариант, за който не мога да се ангажирам, че е останал същия. Основните ни забележки когато бяхме в Комисията по култура бяха, че на практика в чл.35 на Закона има едно изречение, което указва, че всички регулации относно финансовите регламенти на тези стимули ще бъдат разписани в Правилника, което разбира се че е смешно. И тези наши настоявания са хванали декиш, защото, мисля че г-н Биков или г-н Будинов казаха, че те също ще държат на това нещо, понеже не могат да приемат един закон без да са разписани никакви... Те най-вероятно така ще го направят, но това не променя драстично нещата. Относно въпросът как ще се работи отгук нататък. Въпреки моите настоятелни обаждания и молби до Жана Караиванова, до ден днешен СБФД не е поканен да излъчи свои представители в т.н. работни групи, по някаква причина. Написах официално писмо до Жана Караиванова,

публикувано до всички наши членове. Сезирана е няколко пъти... Тя смята, че Панайот Панайотов и Коце Бонев, които са избрани от нея, са достатъчно представителство на Съюза, но това не е така. Ние нямаме решение, с което определяме наши представители и по този начин ги облигираме да ни държат информирани. Мисля, че има разлика. Съюзът няма официално участие в изработването на Правилника, нито пък чувам представител на друга асоциация, който да работи по Правилника.

Боряна Пунчева: А общувал ли си с Коце Бонев и Панайот като съюзни членове? Те все пак са членове и на УС.

Милко Лазаров: Ако си забравила, бях помолил Панайот да направи официално изложение пред УС, за да ни запознае как върви работата на тази работна група, и той го направи. Това беше точка от дневния ред на заседание на УС.

Боряна Пунчева: Да, но от тогава нямаме информация.

Милко Лазаров: Ами работните групи се разпуснаха преди много време. Те не работят във вида, в който работеха. Не се е възстановявала работата им.

Боряна Пунчева: Последно, Панайот и Коце Бонев работят ли по този Правилник, или не?

Милко Лазаров: Не. Работната група, във вида в който работеше до началото на лятото, не е свиквана. Законът влезе в друг режим – обществено обсъждане, пленарна зала...

Боряна Пунчева: Да, аз говоря за Правилника, не за Закона...

Милко Лазаров: Освен от нас и всички останали асоциации, Правилникът беше поискан от Жана Караиванова на заседанието на Комисията по култура от всички 18 депутати. Тя каза, че Правилникът би следвало да се изработи след като е приет Законът, за да знаят как да го изградят. Наше желание е художествената комисия да влезе в закона, да бъде описана поне бройката и позициите на хората. Това са основни правни конструкции, които не могат да бъдат в правилника. Иначе утре, при едно правителство, което може да реши да прави каквото си иска, както сме се и нагледали на такива, те могат да решат комисията да е от трима души, които да бъдат примерно космонавти... Ние искаме това нещо да бъде конструирано в закона, както е становището на работната ни група.

Иван Ничев: Слушах Будинов в предаване по БНТ, който каза нещо, което ме зарадва и, което е част от разговорите, които съм водил с него. Това е за законовите положения, които трябва да влязат преди да се изработи

правилника. Предлагам да се направи спешна среща с Будинов, който е и наш колега, защото той е един от хората, с които бихме могли да лобираме за някои неща. Срещата може да е между Милко и него, или пък го каним да вземе участие в заседание на нашия Управителен съвет като колега. В момента да говорим какво Жана Караиванова ще направи с правилника е просто безсмислено. В настоящия момент трябва да мислим какво ще стане в Парламента и за законовите положения, които ще влезнат. Но трябва да действаме, защото датата, която ще ни изненада ще бъде при всички случаи преди 28.01. и както виждам нещата вървят към приемане на закона с това, което седи като дупки, и с телевизионерите.

Милко Лазаров: Абсолютно прав сте. Ние и вчера имахме дълга среща с Будинов. До някаква степен участието му в предаването „Лице в лице“ по bTV смея да кажа, че е продукт на нашите разговори. Дори в края на срещата ни с Мишо му казахме: „Какъв е проблемът след като говорим за едно и също нещо, а някак си то не се случва след това?“ Всички, с които сме разговаряли, казват: „Абсолютно сте прави. Разбираме, че не се спазват законите. Ние ги правим, а те не се спазват...“ Ние не можем да знаем позицията им дали е чиста монета или не. Но, пак казвам, единственото нещо, което можем да коментираме е този текст. За хипотези - дали са измамници и ще бъдем излъгани - не можем да говорим за това... Подчертавам, моите лични впечатления от техни реакции, защото нито е говорено, нито съм чул, ми се струва, че нашето желание и натиск да бъдат извадени стимулите води до там, че засега първоначалното им желание да се прави трета схема – за телевизии – е отпаднало. Споделям обаче само мое впечатление, не мога да кажа, че е така. Така че този наш натиск върши работа. Ще повдигна обаче един важен въпрос, на който аз не мога да си отговоря от два месеца: защо ние коментираме единствено стимулите, а една дума не се обелва за нашата, българската част, която за мен специално е абсолютен приоритет. Там има няколко члена, които трябва да бъдат поправени и усилията трябва да бъдат насочени натам, а не дали американците няма да си отчитат парите пред данъчните власти както трябва или не. В края на краищата си има държавни служби, които трябва да следят за това. По престъпен начин ние не обръщаме внимание на главата в закона, която урежда българското филмопроизводство. И в хипотезата, че по-вероятно е този закон да бъде приет както депутатите искат, а не както ние настояваме в частта за стимулите, ние ще изпуснем една възможност да регулираме няколко неща в нашата глава за закона, което, според мен е... Дори няма логика за мен защо не говорим за това... Или ни мързи да се запознаем със закона и прикриваме с тов нашето не знание, че казваме на стимулите „не“ или „да“, или не можем да осмислим напълно къде са проблемите в нашата глава. А там има няколко неща, които ме притесняват, и за които действаме да бъдат поправени. И в цялата тази

неразбория, те не могат да ни чуят. Това е голям проблем: че ние, като кинаджии, и асоциациите и СБФД, сме заслепени, може би заради това че много пъти сме лъгани, но ние не можем да преценяваме трезво нашия интерес. А той е заключен основно в частта от закона, която регулира българското филмопроизводство.

Иван Ничев: Нека артикулираме няколко неща, на които да се спрем. Тези, за които аз говорих, и ти си поставил, Будинов вече и той ги повтаря, че трябва да бъдат в закона. Нека видим кое е първо, второ, трето, четвърто, и върху тях да говорим. Забравете ги тези американци...

Милко Лазаров: Ще се опитам... Има основание да не искаме те да бъдат с нас, но то е по-скоро емоционално, отколкото законодателно. Има няколко неща в нашата част, които ме притесняват. Увеличението с 10 000 000 лв. няма да е точно с 10, ами реално ще бъде с около 6 500 000 лв.- 7 000 000 лв., което ще рече около 5-6 филма повече на година реално. Защото, за разлика от досегашния закон, в становището на Министерство на финансите, което е като библия за депутатите и те не го коментират, е посочено, че разходите, които се правят за разпространение, фестивали и показ, са част от субсидията, сиреч в тези 10 000 000, а те са около 3 000 000 лв. Досега те бяха допълнително осигурявани, плюс нашата субсидия. Т.е., тези 10 000 000 лв. стават 7 000 000 лв. Да кажа честно, ако аз бях Министър на финансите и моята логика би била такава, защото част от разходите за тези звена, т.н. пета глава от нашето филмово производство, да бъде част от субсидията. Само че, малко по-надолу, в друг член, когато се изчислява среднестатистическия бюджет, е указано, че тези пари, които се дават за разпространение, без фестивалите и показ, не се броят в среднестатистическия бюджет, което намалява среднестатистическият бюджет. Тук сме ощетени с още 10 %. И, ако първата част на тези 15% аз мога да приема логиката на Министъра.....

Илия Костов: Да предложим нещо когато съставът на участие ще е по-разширен и има смисъл. Иначе всички ние общо-взето сме дебатирали тези неща. По-скоро предложи и, ако някакво решение вземем тези няколко човека, да го вземем. И да разчитаме, че на следващата среща ще присъстваме повече хора, за да можем да гласуваме, ако има какво.

Милко Лазаров: На днешната среща гледам като информационна – кой каквото иска да разбере, да го разбере... Понеже ние сме ежедневно в това, да си го кажем... Иначе ще има официално заседание на Управителния съвет... Но понеже Боряна беше най-активна във въпросите, да изчакаме още малко... Аз бях към края на това, което исках да кажа за българската част – къде виждам възможност за промяна.... Сега няма да вземаме решение... Това е среща за информация – да си кажем кое до къде е, какво е...

Илия Костов: Искам да кажа две думи за правилника, тъй като го дъвчем сигурно от 7-8 години. И то не бяха предложения, идеи... Всички тези предложения няма да доведат до такава кардиналност, на която ние разчитаме, и онова статукво в големите си проценти ще се запази, което според мен не е от полза за никого и най-вече за общия филмов процес. Защото тези възможности, които се крият в предложенията за излъчване на комисии, за срокове, в никакъв случай, според мен, няма да променят основният принцип и идеология на това статукво, от което всички имаме забележителни примери и сериозни наблюдения. Всички знаем за какво става дума. И дори да се премълчават нещата, голяма част от този субективизъм, който всъщност е ябълката на раздора, ще продължи да съществува, въпреки тези промени, които сега се предлагат. И тъй като нищо по-различно не се предлага, все ми се струва, че трябва по някакъв начин да изострим вниманието си с по-радикални предложения като възможност за дебат. Не толкова че те непременно ще влязат, но за да можем да отстоим защитата си, защото съществуват неща, чието премълчаване и задкулисни игрички не могат да се скрият. И е глупаво да си крием главата в пясъка и да се правим, че нищо не се случва. Така че, дали ще бъдат 7 или 5 човека, дали ще бъдат избирани от една шапка - това нищо няма да промени, ако няма някакъв сериозен статут за избора на тези комисии и хората в тях, които да носят своята отговорност, и хората, които ги предлагат, и резултатите, които се случват... Това, според мен, е посоката, в която трябва да мислим. Иначе съм категорично убеден, че няма да има съществена промяна на това статукво. Дай, Боже, да се отпуснат повече пари, но бъдете сигурни, че дори да има повече пари и никой да не ни противоречи и създава проблеми в усвояването на тези пари, ако методологията се запази, независимо от дребните промени, които току-що изрази, пак ще се наложи онова характерно българско, субективно намирисване, което обаче преминава границата на нормалността, ако щете и на професионализма. Тези неща сме си ги говорили отдавна и върху това трябва да се мисли и вземат сериозни решения, още повече, че сега се оказва, че НФЦ, който се е заел с работата по правилника, което е не само недопустимо, ами то напуска територията на всичко, което се е случвало през последните 5-8 години. Каква е тази потайност, какви са тези игрички! Всички знаем за какво става дума, всички знаем определени имена как реагират, какво правят зад гърба на обществеността в тайни комитетски групички... Това прикриване и премълчаване просто не върши никаква работа. Страхувам се, че дори да имаме шанса да получим този нов правилник, методологията, която ни предлагат или поне това, което се чува, с нищо няма да ни помогне да се измъкнем от блатото на конспиративната художественост, ако това е характеристиката, която сега набързо съм измислил глуповато.

Милко Лазаров: По-големият проблем е, че ние всъщност не знаем какво предлага правилника. Нямам представа как ще се излъчват тези комисии, какви са критериите за членовете на тези комисии... Имам представа от някакъв draft от м. март. А сега какво е, ние нямаме никаква представа. Единственото, което знам е, че на всички желанието е асоциациите да не излъчват повече свои членове за комисиите. Добре, но оттам-нататък как се действа!

Илия Костов: Това също е важен въпрос. Поне от две години съществува тази теза и това предложение. От две години си задаваме въпросите: „Кой ще ги излъчва? По какъв критерий? Как ще стане това?“. Но факт е, че дори в закона нашите „приятели“, които работят тайно в, зад и под министерства, си позволиха да предложат примерно отпадане на финансовата комисия и разни други неща, които са нелепи и смешни... Страхувам се, че такива неща ще има и в новите разработки...

Милко Лазаров: Настояването особено на М. Мелтев на тези срещи за финансовата комисия дава резултат и е твърде вероятно тя да бъде върната в закона.

Илия Костов: Задължително трябва да бъде върната, иначе е просто несериозно... Това като предложение, освен че крие зад себе си лобистки елементи, то е толкова непрофесионално и злонамерено, че дори тенденцията към лобизъм отпада в името на нещо много неморално. Дори не мога да си помисля кой може да измисли подобно предложение!

Милко Лазаров: Това идва от продуцентските среди. Дали депутатите ще се вслушат в настойчивите наши искания да се върне, дали няма да се уморят и в последния момент да си кажат „Абе, давай, ще се оправим...“, не мога да кажа... Засега казват, че ще застанат зад нашите искания финансовата комисия да бъде върната.

Илия Костов: Знаем, че някои от асоциациите също записаха тези предложения като възмущение от това, което е направено... Аз само го използвах като пример какво би се случило с това тайно, задкулисно, комитетско обсъждане на правилника. И тъй като не сме вчерашни, знаем от няколко години какви бяха техните предложения, знаем какви са настроенята в дългия коридор на НФЦ, знаем какви са взаимоотношенията на отделните колеги спрямо директора, на директора спрямо някои от своите подчинени - всички тези неща ни карат да си мислим, че резултатът ще бъде... Всъщност, когато техният резултат ще бъде готов, ние едва ли ще имаме възможност да реагираме. Така както бяха направили някои поправки в правилника, като отпадане на висока и ниска оценка и т.н., и започнахме две години да се питаме: „Кой го предложи? Как стана това?“. Имам такива опасения... И тогава

това, за което говоря, с пълна сила ще си остане като една нашенска побългарена работа, в която енергията и коефициентът на полезно действие беше хвърлен в празни обсъждания, защото в крайна сметка резултатът е най-важен...

Милко Лазаров: И с критиците беше същия проблем... Но сега коментираме закона... С правилника нищо не можем да направим сега... Но като кажем, че едно нещо не е „ок“, трябва да кажем и как искаме да бъде.

Илия Костов: Така е. Примерно само върху един детайл – дали да са 9 или 7 или 5 члена – досега нямаше никаква категорична аргументация за трите позиции. Аз, в качеството си на човек, работещ в сферата, продължавам да настоявам, че трябва да бъдат не 9, а 12 човека. И аргументите ми за това напускат територията на филмовото производство и попадат в онези различни аспекти на обществения живот, които предполагат, че много повече хора, излъчени разбира се от професионални сдружения с тяхната аргументация, авторитет и качество, могат да намалят онази пошла субективност, която се появява и разрушава целият елемент на работата. Ние сме се затворили в себе си, в една пошла субективна общност, в която се дърпат интереси по групи, индивидуално и прочее, а резултатът вече е очевиден - че не може да се продължава така да се работи. Не може с измислени критерии да се появяват хора, на които им трябва поне още 20 години, за да натрупат художествен и социален опит и да държат на името си. Така че, само този компонент не е ясно как ще се развие. Ами другите неща!?

Милко Лазаров: Очакваме конкретни предложения. Защото за това, което говориш, абсолютно е така, и всички са съгласни...

Илия Костов: През изминалите 4-5 години са изпратени не еднократно писма до НФЦ и Министъра на културата в тази посока от сдруженията на сценаристите, на режисьорите, на продуцентите, и други наши колеги.... Къде потъваха! Дали изобщо са отваряни и разглеждани! Просто, обезценяването на този контакт, който ни предлагат властимащите, той обезсърчава. Защото каквото и да предложим, в крайна сметка всичко до този момент опира до: „Дирекцията на юристите в Министерството така решиха“. Какво значи това! Ние какви сме! Или ние не си вършим работата, или нашата активност, морал, кураж и страх надделяват. Трябва нещо да направим сериозно... Просто не се получава, няма файда...

Милко Лазаров: Когато излиза официално от името на СБФД, хваща дикиш... Предлагам ти да направиш едно предложение за формиране на комисиите: как да се излъчват, какви критерии да има за участниците в тях и,

ако Съюзът го приеме и застане зад него, твърде вероятно е да влезе в правилника...

Илия Костов: Нямам нищо против, но това го използвах само като пример... Знаете, че извън този детайл, има поне още 15 неща, които касаят комисии, начин на гласуване, избор, които също ще трябва да се осмислят и да се променят. И то да се променят единствено в тази посока – субективизмът. Моят, твоят или на други колеги – никой от нас да не смее да мръдне поне в големия процент. Иначе ние може сами да се лашкаме в собствените си представи за чест, морал, професионализъм и прочее... Ние сами трябва да си измислим рамката, в която нашите глави сами падат в клопката.

Милко Лазаров: Ако УС с гласуване подкрепи искането на независимо дали е член на УС или е някой член на Съюза, това става официалната позиция на СБФД. И шансовете там да ни чуят е много голям. Проблемът идва от това, че този правилник е в насипен вид, нещата в него са толкова много и толкова е объркано всичко - не казвам злонамерено - че човек да се чуди от къде да го подхване. Ние за един месец не можем да изготвим цял правилник. Това са десетки страници, комисии, критерии и т.н. Не е за вярване в какъв вид е правилникът в момента. Мен това ме притеснява... Не само за художествените комисии, а и за начина на отчитане, за самата администрация...

Илия Костов: Прав си. За това казах, че изваждам само този пример като един единствен детайл от многото, които ти спомена... Но приоритетното ми притеснение е, че в един момент могат да ни го струпат на главата, с всякакви връзки и комбинации могат да го вкарат... Това са опасностите...

Милко Лазаров: Само с решение на УС Съюзът може да излезе с конкретно предложение. Някои съюзен член може да внесе едно предложение, примерно предлага така да се конструират комисиите, от толкова члена да бъдат, такива критерии да има, такива хора да влизат в тях... И, ако УС е убеден, че това предложение е „ок“ и се вземе решение, то става официално... Няма как да не ни чуят тогава.

Илия Костов: Така е, макар че ти от друга страна съвсем обезсърчи този ентузиазъм, който ни е обхванал толкова, защото действително ние не знаем какво в момента те правят. И, ако това нещо те все пак го направят предварително, получат го преди нас онези, които могат да решат нашата съдба, това означава, че дори ние в последствие да се намесим, то голяма част от нещата, които те са ни курдисали, няма да можем да ги променим. Това също е една политическа тактика, която е известна не само в нашите среди и в парламентите, ами изобщо там където са общество, пари, интереси. И затова аз съм убеден, че покрай Съюза поне още няколко асоциации ще застанат, за да

поискаме може би след празниците специална среща с Жана Караиванова, за да видим какво правим с този правилник. Докъде са стигнали, има ли дата, срок за внасяне, ще вземат ли предвид нашите бележки... Да не чакаме, а да направим нещо такова ...

Милко Лазаров: Това всъщност са ни плановете и те не могат да не се съобразят. Сроковете ще бъдат до края на февруари. Ние ще имаме нашето време да си кажем приказката... Пратил съм две писма до всички наши 600 члена на Съюза. От толкова членска маса, само двама души са дали някакви конкретни предложения и 1 и половина от УС. Как да не са информирани! Пратили сме писма, помолили сме ги да вземат активно участие какво официално решение да вземе Съюза.

Илия Костов: За съжаление така стоят нещата и по асоциациите. Горедолу същият процент на активност се забелязва и в тях.

Милко Лазаров: Трябва да си го кажем това: колко заслужаваме да бъдем чути, когато ние самите нямаме отношение!...

Правда Кирова: Ще ни дадат правилника и, както стана есента през м. септември, ще ни кажат: имате 1 месец. Илия, обобщавайки наистина нещата, които са предлагали гилдии и асоциации, за да говорим по нещо конкретно.

Илия Костов: Ако аз предложа нещо от името на 5 човека, а ти предложиш 6 или 7, всичко това трябва да бъде под формата на дебат и накрая обобщен. Т.е., ние всички заедно може би трябва да проведем няколко следващи срещи поне що се касае до УС на Съюза и да започнем да работим от 1-ви до 10-ти член, или както се разберем, за да можем всички тези неща в една среща да ги проговорим. В следващите 2-3 дни да се очакват от нас бележки и предложения, и така за 20-ина дни да минем абсолютно всичко. Разбира се това, което казвам, може да има различни детайли – по отношение на срок, на членове и т.н. Но всички ние заедно, защото и аз не съм убеден в собственото си предложение дали е право, ако твоята аргументация по същия въпрос ми внесе нещо ново.

Правда Кирова: Да направим една работна група за правилника, както имаше за промените в закона.

Милко Лазаров: Всичко, което казвате е така и би трябвало да се случи, но ние сега сме в режим на изработване на закона, който е в Народното събрание. За Правилника ще имаме поне 1 месец всичко това да се случи... Жана Караиванова не може да не направи работна група и няма как Съюзът да не участва. Но сега нека се фокусираме върху закона, защото това е нещото,

което ще положи основите за работа в киноиндустрията за поне 10 години напред.

Правда Кирова: Освен за фестивали и разпространение, за кои други точки каза, че си мислил и можеш да ги систематизираш?

Милко Лазаров: Аз говоря каква е реалната ситуация. Ние имаме пред себе си един проектозакон, който е приет в Народното събрание на първо четене и трябва да бъде приет на второ четене. Съюзът и съсловните организации казваме, че не искаме да бъде уреден „cash rebate” или стимулите в този закон. Това е нашето становище. Обаче, обръщам внимание, че загубихме фокус за българската част върху този закон, заради всеобщата основателна лудост по тези стимули или пък че на хората не им се занимава да четат закона. И понеже твърде вероятно е законът да бъде приет така, както искат депутатите, а не както ние, вероятността е да бъде приет така, както е предложен. Ние сме внесли 19 страници с подробности къде какво искаме да бъде прието, сега отново сме ги изпратили до Народното събрание, но има 3-4 акцента, на които ми се щеше да обърнем внимание. Това са 15%, които влизат в тази субсидия. Увеличаването с 10 000 000 лв. на практика ще бъде около 7 000 000 за филми. Нека не го забравяме това. Има логика Министерство на финансите да иска това нещо. Но малко по-надолу в закона тези пари за разпространение и показ не се броят като част от средностатистическия бюджет. Ние можем да настояваме да бъде прието това. Ако средностатистическият бюджет се увеличи с 10%, този коефициент, умножен по 12, ни дава нашата субсидия. Ако увеличим този средностатистически бюджет, ние ще си увеличим субсидията по закон. Така че това е много важно за нас. Изглежда дребна работа, но имаме основание да искаме те да бъдат както са ги отчетели – че са част от производството. Нека и сега да ги отчетат в средностатистическия бюджет. Това е едно от нещата. Другото е: на всички нас ни се ще да сложим една допълнителна мярка в българската част на закона, която да се опита да гарантира, че ако в бъдеще Министерски съвет отпусне в държавния бюджет по-малко средства от предвидените в закона, първо да се изконсумира българската схема, и ако остане нещо, да отиде за стимулите.

Правда Кирова: Това е много важно...

Милко Лазаров: Опитваме се да вкараме такъв член, който така да го направим, че юристите на Народното събрание и всички депутати, които са печени в това, да не забележат, че на практика ние вкарваме член, който има презумпцията, че законът няма да бъде спазван. Кое е нонсенс – да има член в закона, който да казва, че ако законът не се спазва, да работи този член от закона. Дори и това ще се опита да направим. Общо взето това са трите темела, които... Те няма да чуят повече от 3-4 важни неща, които ние ще

искаме да изтъргуваме срещу авторството. Те ни поставят в унизителната ситуация, като ни казват: „Ние няма да махнем стимулите от закона, както вие искате, защото вие нямате аргументи за това“. Защото нашите аргументи са, че законът няма да бъде спазен. Те не го отчитат това като аргумент. Казват: „Напротив, законът се прави, за да бъде спазван.“ А нашият основен аргумент е страхът ни, че няма да бъде спазван. И ако това не го приемат за аргумент и приемат стимулите, тогава ще можем да им кажем: „Разбираме, че нашите аргументи не ги зачитате, но сега зачетете нашите аргументи, които са конкретни.“ И трябва да кажем, че юристите, с които работим, добре са ги обосновали и имаме шанс за това нещо. И тук трябва да вложим нашите усилия – да повишим субсидията, да са повече парите за киното. А вече следващата стъпка, през м. февруари, е как те ще се регулират в Правилника.

Правда Кирова: Т.е., има ли ход с който, ако те ни откажат - за това повишаване – да искаме за разпространение, за средностатистическия бюджет, как го наричаме ... Кога е това време?

Милко Лазаров: Не можем да знаем. Ние такъв разговор все още не сме провели, защото имаме твърда позиция. Нека да чуем най-напред дали ще махнат стимулите от закона... Ние това искаме в момента... От досегашните ми срещи не мога да заключа дали те имат намерение да ги махнат от закона, или нямат... Те не са стигнали до този въпрос изобщо. Според мен трябва всеки от нас много добре да прецени и на заседание на УС да си защитим тезата каква е политиката на СБФД, защото всичко това ще се случва в първите две седмици на м. януари. Сега дори юристът на Народното събрание не беше чел закона, защото не му е дошло времето. Няма предложения към нея нито от депутати, нито от министри. Просто ще се захванат със закона в началото на следващата година и ние трябва да имаме позиция. Казваме ли: „Ако не приемете нашите предложения - стимулите да не бъдат в нашия закон - тогава не искаме изобщо закон.“ Или казваме: „Добре, ако не приемете и не се съобразите с нас, тогава се съобразете с тези 2-3 неща, които ние ви предлагаме.“ Това е ситуацията. Да си дадем ясна сметка: ще имаме ли възможност за увеличаване на нашата субсидия в бъдеще - при COVID ситуация, при ново правителство, което най-вероятно ще говори как старото правителство е окрало всичко и няма един лев... Тогава има вероятност изобщо да не се говори за това - че може да се допуска увеличаване на субсидията за кино... И дали ще влезем в ситуация, в която този закон може да не се спазва, но ще можем да се борим да бъде спазван, отколкото наново да влезе един закон, който пак може да не се спазва. Това трябва да преценим... Какво ще казваме на нашите избиратели /всички ние сме изборна длъжност/? - „Ние спряхме този закон, защото имахме опасения, че няма да се спазва.“

Илия Костов: Тези трудни решения общо взето вървят с принципа, че всеки трябва да знае като печели какво губи, и обратното. Разбира се, че ще се вземе общо решение, но при положение, че приемем алтернативата да се откажем от закона, нали разбирате какво може да ни се случи в чисто субективен план по отношение на един депутатски дебат: „Те се отказаха от закона, дайте сега ние да продължим и да го довършим.“ Което е най-малкото, което може да се случи като моя лична субективна интерпретация. Затова, струва ми се, че вече сме влезли в такъв режим, че няма накъде...

Милко Лазаров: Прав си, но има един друг нюанс, който трябва да обмислим. Юристите и хора, които не знаят нищо за киното, четейки този закон, казват: „Този закон е добър за вас. Дайте аргументи какви биха били нашите аргументи, ние да застанем против този закон“. Ние трябва да имаме някаква ясна мотивация, Илия. Освен, че ни е страх, че няма да се спазва законът, което не може да е мотивация, каква е другата ни мотивация, за да кажем: „Този закон е лош за нас.“ Ето на този въпрос трябва да си отговорим. Защо смятаме, че този закон не е добър за нас, за колегите, които са ни избрали да ги представляваме. И трябва да е ясна мотивацията. Не може мотивацията да е това, че... Абсолютно справедливо се отбелязва, че има предпоставки за злоупотреби, но в края на краищата си има служби за това. Ние не сме Прокуратура, за да гледаме в бъдеще дали тези, които се възползват от субсидията крадат, или не крадат. В закона не може да се запише „забранено е да се краде“. А от друга страна имаме основание да смятаме, че се създават такива предпоставки. Не може да бъде мотивация, че тук данъкът е 10%. Ние не сме данъчни служби, не сме финансисти. Ние трябва да гледаме за българското филмопроизводство, в нашата част, устройва ли ни това. И най-големият ни въпрос е: „Могат ли да се смесят двете схеми?“ Юристите казват, че както е написан текстът, това не е възможно. Те отиват и по-далече – дори стимулите да са изнесени в друг закон, за хазарта, нищо не пречи на Министъра на финансите като разпределя държавния бюджет, да каже: „Това е за субсидия, това е за стимули.“ Ние не можем да се спасим от това - да се дават средства за един икономически инструмент, какъвто са тези стимули и едно производство на филми. Трябва да ги знаем тези неща, преди да се изправим пред нашето решение. Това са общо-взето основните въпроси, за които аз самият почти съм стигнал до някакво мое лично морално решение как да застана, че да е на страната на българското кино. Но има също и компликации. Мен не ме кефи, че сме в един закон заедно с едни икономически механизми. Те обаче казват: „Тук му е мястото, в редица държави е така.“ Този аргумент също отпада.

Илия Костов: Очертах се двете алтернативи. Ти ги изброи. Ако приемем, че в крайна сметка няма къде да ходим и да се съгласим, може би

трябва да помислим, разбира се от позицията на юридическия акъл, дали не можем да вкараме нашите притеснения и съображения чрез текстове в този закон и доколкото можем да се дистанцираме от нашите основателни страхове.

Милко Лазаров: Това е и целта на Съюза.

Илия Костов: Да. Ние може популарно да дебатирате, но ако намерим някакъв текст, който да влезе по някакъв начин в нашия закон, по някакъв начин да успеем да се изолираме от неговата финансова и художествена същност... То е въпрос на познания и хубави юридически предложения, за да могат и те да се съгласят. Да кажат: „Да, това е аргументирано, защо пък не..“.

Милко Лазаров: Ние така смятаме, но виж колко още повече е комплицирана ситуацията... Ние, ако започнем преговори отсега за тези членове, ще покажем, че сме готови да приемем стимулите... Аз затова искам санкцията на УС, за да може открито Съюзът да каже: „Ние пристъпваме към най-важното нещо за нас – българската схема. Искане да бъде променено това, това и това. Настояваме за това нещо“. Което на тях ще им подсказва, че, ако това бъде променено, ние ще бъдем „ок“ със закона. Но трябва да мине през санкцията на Управителния съвет, за да вземем това решение. Въпреки че Правилникът на УС ми дава правото като председател, а и който и да е той, да изразявам становището на Съюза по волята на това, че е избран от Общото събрание пряко, а не от УС, аз няма да се възползвам от това по важни въпроси. Винаги ще искам санкцията на УС, защото и аз имам своите колебания. И аз претеглям едно с друго, но се и притеснявам дали ще взема най-доброто решение за нашите членове. В края на краищата вие сте членове на УС, избрани също от Общото събрание. Вземем ли го това решение, ние вече ще можем да представяваме Съюзът по-официално и ще можем да започнем да им изпращаме готови текстове. Вече сме изпратили тези 19 страници от Работната група. Всичко това те ще го видят и ще го обсъдят, ще вземат решение така или иначе, но понеже законът претърпя промени от общественото обсъждане до внасянето му точно в тези части, за които говоря, ние сега допълнително ще се включим с искания, които са настъпили след промяната на този закон. На общественото обсъждане сме коментирали един закон, сега влиза по-различен. Появили са се точно тези 15%, 10%, които са много важни. Сам разбираш какво е да се повиши с 10% среднестатистическият бюджет. Това ще рече, че се повишава цялата субсидия. И това е нещо реално... Ние имаме много сериозни мотиви за това. Защото веднъж те го броят като производство, а после не искат да го броят като производство.

Михаил Мелтев: Аз съм доста по-краен... Тази позиция - да оставим за 8-ми решението - води до не активно участие... Позицията „участваме“ или „не участваме“, а не „спираме“ или „пускаме законът“, е доста вредна. С моите

контакти доста сме разнищвали въпроса за революциите, но отказът от участие и излизане на улицата ще доведе до абсолютно нулев резултат. Защото това е позицията: „Ние сме против закона“ - означава, че излизаме на улицата. Първо нека този, който иска да се откаже от стимулите – знам, че е пораженско, но това е положението - да си помисли като изкара кинаджиите на улицата колко души ще излязат и какъв ще бъде резултатът, след като 3 или 5000 души бяха на площада и нищо не се случи, още повече че имаме последни напъни на този Парламент. Така че, в случая активната позиция е: ние да направим максимално възможното, така че този закон да стане в най-добрия за нас вид, като се съсредоточим върху нашата част – да видим всички тези дребни детайли, в които е заровено всъщност кучето, и които биха изиграли лоша шега в бъдеще. Защото, ако започнем сега да разсъждаваме: „Ама така ли, или иначе“, ние губим 16 дни. Доколкото си спомням крайният срок беше 18-ти. Значи дотогава нашите текстове трябва да бъдат там - точка по точка, буква по буква. След това текат преговори, на 21-ви това нещо влиза за дискусия в Комисията по култура. Дали ще има време да бъде приет или не законът, не е наша работа. Извън възможностите ни е да предвиждаме това. Така че нека да не губим време. Добре, ще вземем официално решение на 8-ми, но нека имаме категорично позиция отсега, и да се съсредоточим върху предложения, които наистина биха били приети. Това е моето мнение. Мисля, че Илия Костов в тази посока говори. Защото да се оплакваме, това нищо няма да промени...

Милко Лазаров: Да, абсолютно така стоят нещата... Въпросът е, като излезем на улицата /тези, които го имат в главите си това/, какво искаме ние. Защо не искаме стимулите в нашия закон? – трябва да отговорим на този въпрос. А единственият мотивиран отговор е: „защото ни е страх, че те ще вземат от нашите пари“. Това получавам като отговор. В закона обаче, ако се спазва, е категорично ясно, че това не може да се случи. Виждате ли пред какво сме изправени?

Михаил Мелтев: И, ако го имаме като текст в закона, срещу всяко посягане върху тези пари, тогава вече ще можем да излезем на улицата. Тогава вече ще имаме законово основание – да излезем на улицата, за да настояваме да се спазва закона. Има и Конституционен съд и т.н. Така че тогава имаме други инструменти.

Милко Лазаров: Защо ще се отказваме от повече филми заради страховете ни, че законът може да не спазва. Това е нелепо.

Илия Костов: И аз смятам така... Затова нека вложим някакви усилия върху допълнение на някакви текстове, които, ако можем да вкараме, ще ни предпазят от това, за което Мишо говори и с което ще имаме още повече възможност за реакция. Ако недай си, Боже, се наложи такава.

Милко Лазаров: Точно това правим. Аз споменах даже конкретно кои са текстовете. Дори ще се опитаме да вкараме текст, който да пре-гарантира тази гаранция. Ако успеем – успеем. Ако не успеем... Той ще бъде не логичен за законодателя, но пък може да мине в цялата тази неразбория... Но в края на краищата ние не сме депутати... Правим всичко възможно, пък нека те да си вземат тяхното решение. Те затова са там.

Михаил Мелтев: Освен това, ако ние не участваме, нека не забравяме, че на терена има и други играчи- разпространители, телевизионери, показвачи - които си показаха сега рогцата и искат например да няма право да кандидатства един продуцент, ако филмът му няма 30 000 зрители. Давате ли си сметка за какво говорим! След като те искат 20 000 лв., за да можете да си пуснете филма в мрежата, след това да нямате право да кандидатствате, защото те са ви спънали и вашият филм не е показан. Илия Костов има идеален пример с последния си филм, дето пандемията му го изяджда... Какви са тези забранителни клаузи! Но всичко това губи време, губи енергия, и в края на краищата, дори при най-добро желание, е възможно да не бъдем изслушани. Телевизионерите категорично заявиха, че няма да допуснат тв сериалът да отпадне. Т.е., ние имаме реални врагове, с които трябва да се справим на полето на логиката – защита на българското филмопроизводство - та да можем да губим време за това дали щели да дадат пари на американците или не.

Милко Лазаров: Един съвет. Има няколко хора, които не произвеждат кино, но имат влияние в киното, които виждам, че гонят едни по-лични интереси - общо взето да се провали законът, ако се провали, и те да наследят Жана. Това нещо не бива да позволявате да ви замъглява решението. Понякога техните доводи звучат много патриотично и приповдигнато, но опитвайте се да вземете разумно решение.

Илия Костов: Мисля, че посоката е очертана... Тя е ясна и ние наистина нямаме, извън добрия разум, който надявам се все още имаме, да търсим някакви други решения. Ако ни даде, Господ, да ни помогне в случая, да се измъкнем с малко политическа еквилибристика. Защото няма как иначе.

Милко Лазаров: Точно това правим. Възползваме се от всяка пукнатина. Ние сме посветили денонощията си на това нещо... Имайте предвид, че законът може да не влезе изобщо на второ четене. Беше ми намекнато, че е възможно... Зависи от политическата ситуация... Така че ние сме в една хипотеза и реагираме спрямо реалностите.

Михаил Мелтев: Покрай цялата тази дандания около закона и вътрешните борби, пропускаме един много хубав успех – спечелването на проект от Съюза за 85 000 лв. Съюзът е инициатор на нещо, което досега действително не е

правено – създаването на база данни на сп.“Кино“. Нещо, за което всички критици се радват много когато го разберат... Поздравявам председателят за този успех. Най-после Съюзът работи вече на нова писта...

Милко Лазаров: Основни заслуги за това имат и Екатерина Чурилова и Михаил Мелтев. Сега кандидатстваме пред Общината с 2 нови проекта, които имат много голям шанс... Ще съобщим и за тях как се развиват... И куп други неща се правят, но самохвалството не ми е...

Правда Кирова: Това не е самохвалство, а отчет...

Милко Лазаров: Това е добре за Съюза.

Аудиозапис от дискусията по време на настоящото заседание е неразделна част от настоящия протокол.

ГЛ. СЕКРЕТАР: /п/

/Михаил Мелтев/

ПРЕДСЕДТЕЛ:/п/

/Милко Лазаров/